

EXPUNERE DE MOTIVE

la Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 213/2015 privind Fondul de garantare a asiguraților

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 213/2015 privind Fondul de garantare a asiguraților

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

2.1 Sursa proiectului de act normativ

Proiectul are în vedere obligația de transpunere în legislația națională a prevederilor *Directivei (UE) 2021/2118 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2021 de modificare a Directivei 2009/103/CE privind asigurarea de răspundere civilă auto și controlul obligației de asigurare a acestor răspunderi*, în ceea ce privește prevederile referitoare la atribuțiile organismului însărcinat cu protecția persoanelor prejudiciate prin accidente de vehicule produse într-un stat membru, inclusiv România, în cazul deschiderii unei proceduri de faliment sau de lichidare bazate sau nu pe insolvență la asiguratorul care a încheiat contractul de asigurare de răspundere civilă auto (*contractul RCA*) cu asiguratul răspunzător de producerea accidentului.

2.2 Descrierea situației actuale

Constituit ca persoană juridică de drept public prin Legea nr. 213/2015 privind Fondul de garantare a asiguraților, Fondul de garantare a asiguraților, denumit în cele ce urmează Fondul, are ca scop plata creanțelor de asigurări rezultate din contractele de asigurare facultative și obligatorii încheiate în condițiile legii, în cazul insolvenței unui asigurător autorizat în România sau a unui asigurător autorizat într-un stat membru și care își desfășoară activitatea în România prin intermediul unei sucursale deschise în România (*asigurător european*), către creditorii de asigurări care aleg să parcurgă procedura administrativă reglementată de această lege prin formularea de cereri de plată în acest sens. Fondul efectuează plăți din disponibilitățile sale, constituite în principal din contribuțiile asigurătorilor, cu respectarea plafonului de garantare prevăzut de lege, stabilit în prezent la un quantum de 500.000 lei per creanță de asigurare.

Astfel, Fondul, ca schemă de garantare în domeniul asigurărilor, a fost constituit cu scopul de a crea un impact pozitiv asupra încrederii asiguraților, beneficiarilor și persoanelor prejudiciate îndreptățiți la plata creanțelor de asigurare deținute asupra asigurătorilor în insolvență.

Existența unui fond de garantare în forma reglementată în prezent de legislația română nu este o obligație rezultată din directivele europene, astfel că decizia de înființare, reglementarea modului de

organizare și de funcționare a unui astfel de fond, tipurile de asigurări pentru care se oferă protecție ori persoanele eligibile să beneficieze de plățile efectuate de fond reprezintă o opțiune exclusiv națională.

De altfel, România este singurul stat membru din Spațiul Economic European în care fondul de garantare în domeniul asigurărilor oferă protecție pentru toate tipurile de asigurări (generale sau de viață, facultative sau obligatorii) și pentru orice creditor de asigurare, indiferent că este persoană fizică și juridică. Dintre statele membre, fonduri aproximativ similare mai există în Letonia, Malta și Spania, însă nici acestea nu oferă protecție integrală, anumite tipuri de asigurări ori creditorii de asigurări persoane juridice fiind excluse din acoperire. În toate celelalte 15 state membre în care mai există anumite scheme de garantare în domeniul asigurărilor, acestea acoperă exclusiv, de regulă, asigurările de viață ori anumite tipuri de asigurări de viață, asigurări de sănătate, asigurări de accidente de muncă, asigurări de răspundere civilă auto sau alte forme de asigurări generale obligatorii.

Directiva (UE) 2021/2118 introduce, în premieră la nivel european și numai în ceea ce privește despăgubirile convenite în temeiul contractelor RCA, obligația fiecărui stat membru de a institui organisme care să protejeze persoanele prejudiciate din respectivul stat, prin plată directă, în cazul lichidării sau insolvenței asigurătorului care a preluat răspunderea persoanei responsabile de accident, indiferent în care stat membru a fost autorizat asigurătorul. Totodată, organismele asigură și protecția persoanelor prejudiciate din celelalte state membre, atunci când asigurătorul care a preluat răspunderea persoanei responsabile de accident este autorizat în statul în care a fost instituit organismul, protecția fiind furnizată indirect, prin rambursarea către organismele similare din statele de reședință a persoanelor prejudiciate a sumelor plătite acestora.

În același timp, se introduc termene clare de plată a sumelor convenite persoanelor prejudiciate și de rambursare între organismele instituite la nivel european, principiul fiind acela că organismul din statul membru în care a fost autorizat asigurătorul este cel care suportă în ultimă instanță plata despăgubirilor.

Așadar, Fondul de garantare a asiguraților care există în România este, în mare parte, similar cu organismele prevăzute de Directiva (UE) 2021/2118, însă cadrul legislativ primar care guvernează funcționarea acestuia necesită intervenții legislative pentru a reflecta pe deplin cerințele art. 1 pct. 8, 18, 20 și 23 para. 1-3 din directivă.

2.3 Schimbări preconizate

Proiectul de lege vizează în principal, în ceea ce privește plata despăgubirilor convenite în temeiul contractelor RCA, următoarele aspecte:

- reglementarea dreptului persoanelor cu reședința în România, prejudiciate prin accidente de vehicule, de a solicita Fondului plata despăgubirilor convenite în temeiul contractelor RCA încheiate de asigurătorii persoane juridice române și asigurătorii autorizați în statele membre, în cazul falimentului ori lichidării bazate sau nu pe insolvență a acestora;
- extinderea protecției furnizate de Fond și în caz de lichidare care nu este bazată pe insolvență;
- eliminarea plafonului actual de 500.000 de lei, în cazul persoanelor prejudiciate RCA, plățile urmând a fi efectuate de către Fond în limita unui plafon de garantare care este dat de nivelul limitei maxime de răspundere a asigurătorului care a încheiat contractul RCA, adică cea mai mare valoare dintre limita de răspundere prevăzută în legislația aplicabilă locului de producere a accidentului și cea prevăzută în contractul RCA;
- reglementarea obligației Fondului de a rambursa către organismele similare din statele de reședință a persoanelor prejudiciate a sumelor ce le-au fost achitate acestora în temeiul contractelor

RCA încheiate de asigurătorii debitori persoane juridice române aflați în procedură de faliment sau în procedură de lichidare care nu este bazată pe insolvență;

- reglementarea dreptului Fondului de a obține rambursarea sumelor achitate direct persoanelor prejudiciate române de la organismele din statele membre de origine ale asigurătorilor debitori aflați în procedură de faliment sau în procedură de lichidare bazată sau nu pe insolvență;

- introducerea termenelor de soluționare a cererilor de plată a despăgubirilor și de efectuare a rambursărilor către organismele din celelalte state membre, respectiv către Fond;

- transpunerea altor cerințe ale directivei referitoare la schimbul de informații și cooperarea între Fond, asigurătorii în cauză, organismele din statele de origine ale acestora, și alte entități, dreptul de subrogație, etc;

Întrucât, suplimentar obligațiilor de plată ale Fondului care decurg din Directiva (UE) 2021/2118, acesta va continua să ofere protecție și prin plata creanțelor de asigurări rezultate din alte forme de asigurare decât contractele RCA, în cazul falimentului/lichidării bazate pe insolvență a asigurătorilor români și a asigurătorilor europeni pentru activitatea din România desfășurată prin intermediul sucursalelor deschise în România, proiectul de lege vizează și:

- reglementarea faptului că cererile de plată adresate Fondului pentru încasarea sumelor cuvenite, potrivit legii, rezultate din alte forme de asigurare decât contractele RCA se soluționează într-un *termen rezonabil*;

- definirea distinctă a *persoanelor prejudiciate RCA* în cadrul *creditorilor de asigurări*, pentru a asigura claritate în ceea ce privește, pe de o parte, faptul că plafonul actual de 500.000 de lei prevăzut de lege se menține numai în ceea ce privește plata creanțelor de asigurare rezultate din alte forme de asigurare decât contractele RCA, iar pe de altă parte, faptul că în caz de lichidare care nu este bazată pe insolvență, Fondul are obligații de plată doar către persoanele prejudiciate îndreptățite să primească despăgubiri în temeiul contractelor RCA;

- modificarea/completarea unor prevederi privind resursele financiare ale Fondului și modul de plasare a disponibilităților acestuia, precum și pentru corelarea soluțiilor legislative.

Proiectul de lege reglementează totodată un mecanism de finanțare a Fondului prin apelarea la împrumuturi de stat, în situații excepționale în care resursele financiare disponibile ale acestuia, în calitate de schemă de garantare în domeniul asigurărilor, nu sunt suficiente pentru acoperirea cuantumului sumelor datorate potrivit legii creditorilor de asigurări și organismelor similare din alte state membre.

Mecanismul reglementat este similar cu cel aplicabil Fondului de garantare a depozitelor bancare prevăzut de Legea nr. 311/2015 privind schemele de garantare a depozitelor și Fondul de garantare a depozitelor bancare, cu modificările și completările ulterioare, iar reglementarea acestuia are în vedere protecția creditorilor de asigurări și obligațiile ce revin României în calitate de stat membru în conformitate cu Directiva (UE) 2021/2118 de a lua măsurile corespunzătoare pentru a se asigura că organismul însărcinat cu plata despăgubirilor către persoanele prejudiciate RCA în cazul insolvenței sau lichidării asigurătorilor dispune de fonduri suficiente pentru efectuarea plăților datorate. Proiectul de lege introduce de asemenea dispoziții similare celor aplicabile Fondului de garantare a depozitelor bancare în ceea ce privește acordarea garanțiilor de stat ce ar putea fi solicitate de Fondul de garantare a asiguraților în vederea contractării unor împrumuturi de la instituții de credit.

2.4 Alte informații *)

Nu este cazul.

Secțiunea a 3-a

Impactul socioeconomic **)

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Proiectul de act normativ are ca beneficiu asigurarea protecției persoanelor prejudiciate prin accidente de vehicule îndreptățite la despăgubiri în temeiul contractelor RCA în cazul falimentului sau lichidării asigurătorilor care au încheiat contractele respective pentru persoanele responsabile de producerea prejudiciilor.

3.2 Impactul social

Proiectul de act normativ are ca beneficiu asigurarea protecției persoanelor prejudiciate prin accidente de vehicule.

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Nu este cazul.

3.4. Impactul macroeconomic

Nu este cazul.

3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Nu este cazul.

3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat

Nu este cazul.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Nu este cazul, întrucât transpunerea prevederilor Directivei (UE) 2021/2118 nu presupune instituirea unor obligații noi pentru sectorul asigurărilor.

3.6 Impactul asupra mediului înconjurător

Nu este cazul.

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Nu este cazul.

3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Nu este cazul.

3.9. Alte informații

Nu au fost identificate

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri *)**

- În mii lei (RON)						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) bugetul de stat, din acesta:						
(i) impozit pe profit						
(ii) impozit pe venit						
b) bugete locale:						
(i) impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat						
(i) contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora.)						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (Se va menționa natura acestora.)						
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						

4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adaptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:

a) fișa financiară prevăzută la art.15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;

b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.

Nu este cazul.

4.8. Alte informații Nu este cazul.

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ

Legislația secundară emisă de Autoritatea de Supraveghere Financiară în aplicarea Legii nr. 213/2015 va fi modificată și completată în vederea punerii în acord cu prevederile proiectului de lege.

Guvernul va elabora norme metodologice de aplicare a prevederilor privind mecanismul de acordare de împrumuturi de stat Fondului de garantare a asigurațiilor în situații excepționale sau de garanții de stat, în vederea alinierii cu dispozițiile prezentei legi.

5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice: Nu este cazul.

5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)

5.3.1. Măsuri normative necesare transunerii directivelor UE

Proiectul de act normativ transpune prevederile art. 1 pct. 8, 18, 20 și 23 para. 1 - 3 și ale art. 2 din Directiva (UE) 2021/2118 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2021 de modificare a Directivei 2009/103/CE privind asigurarea de răspundere civilă auto și controlul obligației de asigurare a acestei răspunderi.

Prevederile celorlalte puncte ale art. I din directivă sunt transpuse printr-un proiect de lege distinct, proiectul de Lege privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule.

5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE

Nu este cazul.

5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Nu este cazul.

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

Nu este cazul.

5.6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative:

Nu este cazul.

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Nu este cazul.

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale

Nu este cazul.

6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

Nu este cazul.

6.5. Informații privind avizarea de către:

a) Consiliul Legislativ: Proiectul de act normativ se avizează de către Consiliul Legislativ.

b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării

c) Consiliul Economic și Social: Proiectul de act normativ se avizează de către Consiliul Economic și Social

d) Consiliul Concurenței;

e) Curtea de Conturi

6.6. Alte informații: Nu au fost identificate

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

Au fost respectate prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată. Acțiunea de informare s-a realizat prin afișarea proiectului pe site-ul Ministerului Finanțelor (www.mfinante.gov.ro) în data de, la secțiunea Proiecte de acte normative.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Actul normativ nu se referă la acest subiect.

7.3. Alte informații

Secțiunea a 8- a

Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsuri de punere în aplicare a proiectului de act normativ

8.2. Alte informații

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de **Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 213/2015 privind Fondul de garantare a asiguraților.**

**PRIM-MINISTRU,
Ion – Marcel CIOLACU**

AVIZAT:

**VICEPRIM-MINISTRU
Marian NEACȘU**

**MINISTRUL JUSTIȚIEI
Alina-Ștefania GORGHIU**

**MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE
Luminița – Teodora ODOBESCU**

**MINISTRUL FINANTELOR
Marcel – Ioan BOLOȘ**

**PREȘEDINTELE AUTORITĂȚII DE
SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ
Nicu MARCU**